

Sammanträdesdatum

2023-05-23

Instans

Valnämnden

Plats och tid: Kommunstyrelsens sessionssal, Stadshuset, tisdagen den 23 maj 2023 kl 18:00-21:08.

Ledamöter

Vilhelm Norén (S), Ordförande

Per Månsson (M), 1:e vice ordförande

Ninni Dyberg (S)

Björn Johansson (S) tjug för Micael Johansson (L)

Maria Hermansson (C)

Magnus Sjödahl (KD) §§14-21, §§ 24-29

Crister Spets (SD)

Ted Thilander (KD) tjug för Magnus Sjödahl (KD), jäv

§§ 22-23

Ersättare

Annette Nordström (M)

Ted Thilander (KD) §§14-21, §§ 24-29

Björn Malmquist (SD) tjug för Björn Johansson (S) från 20:38-21:08.

Björn Johansson (S) lämnar sammanträdet 20:38 och Björn Malmquist (SD) tjänstgör.

Övriga tjänstepersoner

Anna Enochsson, valledare

Jacob Ingvarsson, juridik- och valkoordinator

Eric Andell, praktikant sekretariatet

Justeringens plats och tid

Stadshuset, Kungsgatan 55, 501 80 Borås.

Tillkännagivande av protokoll

Justeringen tillkännagiven på kommunens digitala anslagstavla den 29 maj 2023.

Paragrafer §§ 14-29**Underskrifter**

Ordförande (220323 19.06) VILHELM NORÉN - Mobilt BankID
Vilhelm Norén (S)

Justerare (211126 16.58) PER MÅNSSON - Mobilt BankID
Per Månsson (M)

Sekreterare (220427 14.30) Anna Enochsson - Mobilt BankID
Anna Enochsson

Inledning

Stadsrevisionen inleder Valnämndens sammanträde med att presentera sin verksamhet och ha information/dialog med Valnämndens ledamöter.

Valnämnden

Ärendelista

§ 14	Val av justerare	3
§ 15	Godkännande av föredragningslista	4
§ 16	Dnr VAL 2023-000081.1.3.1 Anmälningssärenden 2023-05-23	5
§ 17	Dnr VAL 2023-000261.2.3.2 Workshop intern kontrollplan och riskanalys 2024	6
§ 18	Dnr VAL 2023-000271.2.3.2 Valnämndens rutiner och anvisningar för intern kontroll	8
§ 19	Dnr VAL 2023-000251.2.4.1 Tertial 1 2023 för Valnämnden	9
§ 20	Dnr VAL 2023-000091.1.3.0 Svar på Revisionsrapport - Delegationsbeslut i Borås Stad	10
§ 21	Dnr VAL 2023-000221.4.3.0 Valdistriktsindelning för Europaparlamentsvalet 2024	12
§ 22	Dnr VAL 2023-000201.4.3.0 Utkast på vallokaler för Europaparlamentsvalet 2024	13
§ 23	Dnr VAL 2023-000211.4.3.0 Utkast på förtidsröstningslokaler vid Europaparlamentsvalet 2024 ...	14
§ 24	Dnr VAL 2023-000121.1.3.1 Svar på remiss - Program mot hedersrelaterat våld	16
§ 25	Dnr VAL 2023-000241.4.3.2 Ansökan om bidrag för att främja valdeltagandet i samband med EU- valet 2024.	17
§ 26	Dnr VAL 2023-000281.4.3.0 Omvärldsbevakning riksdagsvalet i Finland 2023-04-02	19
§ 27	Ajournering	20
§ 28	Övrigt	21
§ 29	Nästa sammanträde	22

Sammanträdesdatum
2023-05-23

Valnämnden

§ 14

Val av justerare

Valnämndens beslut

Att jämte ordföranden justera protokollet utses Per Månsson (M).

Sammanträdesdatum
2023-05-23

Valnämnden

§ 15

Godkännande av föredragningslista

Valnämndens beslut

Att godkänna utsänd föredragningslista.

Anmälningssärenden 2023-05-23

Valnämndens beslut

Redovisade anmälningssärenden läggs till handlingarna.

Sammanfattning av ärendet

1. Länsstyrelsens informationsbrev till Valnämnden 7 mars 2023.
2. Kommunstyrelsens beslut 2023-03-13 § 92 Nämndbudget och reviderad investeringsbudget 2023
3. Valmyndighetens nyhetsbrev 2023:4V. Alla val har nu vunnit laga kraft, ”1-mars statistiken” över röstberättigade släpps i mitten av april, glöm inte att förlänga rollen som Lokal administratör (LADM) i Valid och ta bort inaktuella användare samt tack för era svar på Valid-enkäten.
4. Valmyndighetens nyhetsbrev 2023:5V. Nu finns uppgifter om antal röstberättigade på val.se, valcentralen har fått en sida för EU-valet 2024 samt eftervalsanalysen från valen 2022 finns i Valid.
5. Revisionsberättelse och revisionsredogörelse 2022.
6. Kommunfullmäktiges beslut 2023-04-27 § 61 Borås Stads Miljöprogram.
7. Kommunfullmäktiges beslut 2023-04-27 § 62 Revidering av riktlinjer för styrdokument.
8. Kommunfullmäktiges beslut 2023-04-27 § 63 Riktlinjer – delaktighet och inflytande för medborgare.
9. Kommunfullmäktiges beslut 2023-04-27 § 64 Program för mänskliga rättigheter på lokal nivå.

§ 17

Dnr VAL 2023-000261.2.3.2

Workshop intern kontrollplan och riskanalys 2024

Valnämndens beslut

Den muntliga dragningen samt workshopen godkänns som underlag till kommande beslut om intern kontrollplan och riskanalys 2024.

Sammanfattning av ärendet

Nämndens ledamöter ska varje år arbeta med sin riskanalys och identifiera risker inför nästa års verksamhet enligt beslut från Kommunfullmäktige. Arbetet med riskanalysen kommer därför genomföras på mötet den 23 maj med en workshop där ledamöterna delas in i grupper och har diskussioner om vad man tycker riskanalysen bör innehålla inför valåret 2024.

Som hjälp i detta arbete bifogas förslag på riskanalys för Valnämnden år 2024 samt regler och anvisningar för den interna kontrollen.

Materialet kommer sammanställas och presenteras för Valnämnden för att därefter upprätta en intern kontrollplan och riskanalys för Valnämndens verksamhet år 2024 som nämnden sedan kommer fatta beslut om på sammanträdet den 28 augusti.

Beskrivning av arbetet:

Relevanta risker

Riskerna ska vara relevanta. Utifrån uppdraget (Nämndperspektiv):

Vad är vårt uppdrag och vilka är våra viktigaste processer och mål? Har vi kontroll över dessa? Vilka risker ser vi? Vad måste fungera, vad får inte gå fel? Har vi beredskap för detta? Hur fungerar processerna på huvudmannanivå? (Tex Budgetarbete, nämndprocess, information och kommunikation mm)
Definition av risk: ”Risk att .....(händelse) inträffar på grund av .....(orsak), vilket kan leda till .....(konsekvens).”

Exempel: Risk för stöld av röster inträffar på grund av att röstmottagare begår felaktigheter vilket kan leda till omval.

Sammanträdesdatum
2023-05-23

Valnämnden

Risk med riskbedömning högre än 9 till intern kontrollplan

I de fall riskbedömningen är lägre än 9 behöver inte risken föras vidare till intern kontrollplanen. I del fall en bedömning är 9 eller högre krävs en motivering för att risken inte tas med i planen.

Risk med 16 = direkt åtgärd

När bedömningen är 16 ska en direkt åtgärd läggas till.

Risk- och väsentlighetsmatris

Förklaringar av riskbedömning 1-4

Väsentlighet (konsekvens)					
Allvarlig	4	4	8	12	16
Kännbar	3	3	6	9	12
Lindrig	2	2	4	6	8
Försumbar	1	1	2	3	4
	X	1	2	3	4
		Osannolik	Mindre sannolik	Möjlig	Sannolik
					Risk (sannolikhet)

	Konsekvens	Sannolikhet
4	Allvarlig (är så stor att fel helt enkelt inte får inträffa)	Sannolik (det är mycket troligt att fel ska uppstå)
3	Kännbar (uppfattas som besvärande för intressenter och kommunen)	Möjlig (det finns en möjlig risk för att fel ska uppstå)
2	Lindrig (uppfattas som liten av såväl intressenter och kommunen)	Mindre sannolik (risken är mycket liten för att fel ska uppstå)
1	Försumbar (är obetydlig för de olika intressenterna och kommunen)	Osannolik (risken är praktiskt taget obefintlig för att fel ska uppstå)

Beslutsunderlag

1. Muntliga dragningen av Eric Andell, presentation riskanalys intern kontroll.
2. Förslag riskanalys 2024.
3. Valnämndens rutiner och anvisningar för intern kontroll.

§ 18

Dnr VAL 2023-000271.2.3.2

Valnämndens rutiner och anvisningar för intern kontroll

Valnämndens beslut

Valnämndens rutiner och anvisningar för intern kontroll godkänns.

Sammanfattning av ärendet

Valnämnden har upprättat ett förslag till rutiner och anvisningar för den interna kontrollen enligt bifogad rutin. Detta för att skapa en tydlighet gällande nämndens ansvar att årligen fastställa en internkontrollplan inom nämndens verksamhetsområde samt valledarens roll att bevaka så att den interna kontrollen efterföljs samt att granskningen av planen sker enligt kontrollmomenten. Rutinen ska i samband med varje ny mandatperiod ses över och uppdateras vid behov.

Beslutsunderlag

1. Valnämndens rutiner och anvisningar för intern kontroll.

§ 19

Dnr VAL 2023-000251.2.4.1

Tertial 1 2023 för Valnämnden

Valnämndens beslut

Upprättad Tertial 1 2023 för Valnämnden till och med april godkänns.

Sammanfattning av ärendet

Valnämnden har upprättat en tertialrapport för perioden januari till och med sista april 2023.

Nämnden går under perioden med ett överskott och detta beror på att nämndens kostnader inför EU-valet först debiteras till hösten.

Valnämnden kommer förstärka sitt valmaterials-förråd för att vara rustade för EU-valet. Fokus kommer vara fler valsedelstationer för att förhindra eventuella köer som uppstod i föregående val.

Beslutsunderlag

1. Tertialrapport 1 för Valnämnden 2023.

Valnämnden

§ 20

Dnr VAL 2023-000091.1.3.0

Svar på Revisionsrapport - Delegationsbeslut i Borås Stad

Valnämndens beslut

Godkänna upprättat svar på revisionsrapport – Delegationsbeslut i Borås Stad.

Sammanfattning av ärendet

Valnämnden uppdaterar delegationsordningen i samband med ny mandatperiod och vid organisationsförändringar. Det pågår en uppdatering med förslag till beslut för nämnden i augusti 2023. Det är av största vikt att förtroendevalda och tjänstepersoner är insatta i den beslutade delegationsordningen.

Stadsrevisionen har granskat nämndernas delegationsordningar bland annat utifrån att:

- det finns en dokumenterad rutin för anmälan
- det finns dokumenterade rutiner för att delegationsordningen ska vara känd bland beslutsfattare
- finns det uppföljning av anmälda beslut
- finns det risk angående delegationsbeslut

Stadsrevisionens bedömning är med utgångspunkt i granskningsresultaten att de granskade nämndernas hantering av delegationsbeslut i huvudsak är ändamålsenlig och bedrivs med en tillräcklig intern kontroll. Stadsrevisionens har dock identifierat förbättrings- och utvecklingsområden för flera av nämnderna.

Stadsrevisionens bedömning av Valnämnden:

Nämnden har antagit en aktuell delegationsordning men har mycket lite ordinarie verksamhet, särskilt när det inte är valår. På så vis rapporteras mycket få, eller inga löpande delegationsbeslut.

Nämnden belyser dock området genom att ha med risk om att delegationsordningen inte följs vilket i så fall leder till felaktigt beslutsfattande. Riskerna hade en låg riskbedömning och togs inte med i den interna kontrollplanen för 2022.

Sammanträdesdatum
2023-05-23

Valnämnden

Nämndens delegationsordning är reviderad den 1 december 2020. I den framgår tydligt; vem som får fatta beslut, vad delegaten får fatta beslut om samt om och hur beslutet ska anmälas.

Beslutsunderlag

1. Rapportsammandrag: Delegationsbeslut i Borås Stad
2. Rapport: Revisionsrapport Delegationsbeslut i Borås Stad

Valnämnden

§ 21

Dnr VAL 2023-000221.4.3.0

Valdistriktsindelning för Europaparlamentsvalet 2024

Valnämndens beslut

Föreslå Kommunfullmäktige besluta att godkänna den föreslagna valdistriktsindelningen att börja gälla från och med Europaparlamentsvalet 2024.

Sammanfattning av ärendet

Varje kommun ska inför ett val se över sin valdistriktsindelning. Ett valdistrikt är ett geografiskt röstningsområde med ett antal röstberättigade och tillhörande vallokal.

Valnämnden har med hjälp av Samhällsbyggnadsförvaltningen genomfört en översyn av samtliga valdistrikt och gjort förändringar för att uppfylla vallagens kriterier. Vid allmänna valen 2022 hade Valnämnden 80 valdistrikt, i det nya förslaget föreslås 80 valdistrikt att gälla från och med Europaparlamentsvalet 2024. I förslaget har det skett förändringar där antalet röstberättigade utjämnats och vissa av de större valdistrikten har upplösts medan de mindre valdistrikten slagits samman.

Beslutsunderlag

1. Upprättade bilagor med kartor över valdistrikten/valkretsarna samt Excel-fil med förändringar.

§ 22

Dnr VAL 2023-000201.4.3.0

Utkast på vallokaler för Europaparlamentsvalet 2024

Valnämndens beslut

Godkänna första utkast av vallokaler för Europaparlamentsvalet 2024.

Jäv

På grund av jäv deltar inte Magnus Sjödahl (KD) i handläggning och beslut i detta ärende.

För Magnus Sjödahl (KD) tjänstgör Ted Thilander (KD)

Sammanfattning av ärendet

I bifogad bilaga finns ett första utkast på förslag till vallokaler för Europaparlamentsvalet den 9 juni 2024, under förutsättning att Kommunfullmäktige antar valdistriktsindelningen.

Valnämnden kommer fatta ett slutgiltigt beslut på vallokalerna vid nämndens sammanträde i augusti 2023. Detta utkast är en första inblick för nämnden om vilka vallokaler som är tilltänkta och komma med synpunkter. Efter eventuellt godkännande kommer lokalerna att preliminärbokas.

Valkansliet har i det upprättade förslaget beaktat inkomna synpunkter från förtroendevalda samt röstmottagare och därav gjort några förbättringar.

Beslutsunderlag

1. Bilaga, utkast vallokaler för Europaparlamentsvalet 2024.

Sammanträdesdatum
2023-05-23

Valnämnden

§ 23

Dnr VAL 2023-000211.4.3.0

Utkast på förtidsröstningslokaler vid Europaparlamentsvalet 2024

Valnämndens beslut

Godkänna första utkast av förtidsröstningslokaler för Europaparlamentsvalet 2024.

Jäv

På grund av jäv deltar inte Magnus Sjödahl (KD) i handläggning och beslut i detta ärende.

För Magnus Sjödahl (KD) tjänstgör Ted Thilander (KD)

Sammanfattning av ärendet

Nedan är ett första utkast på förslag till förtidsröstningslokaler för Europaparlamentsvalet 2024. Förtidsröstningsperioden är den 22 maj till och med 8 juni 2024.

Valnämnden kommer fatta ett slutgiltigt beslut på förtidsröstningslokalerna samt dess öppettider på nämndens sammanträde i augusti 2023. Detta utkast är en första inblick för nämnden om vilka förtidsröstningslokaler som är tilltänkta och komma med synpunkter. Efter eventuellt godkännande kommer lokalerna att preliminärbokas.

I detta förslag tillskillnad från föregående val har Kristineberg ingen förtidsröstningslokal vilket beror på att Valkansliet inte funnit lämpliga alternativ med hänvisning till vallagens bestämmelser samt att tidigare lokal ska rivas.

Föreslagna förtidsröstningslokaler:

- Boråshallen, Rotundan (Ingen kostnad)
- Dalsjöfors scoutgård (ca 7 tkr)
- Fristadhallen C-hallen (nya) (Ingen kostnad)
- Hultahuset (Mötesplatsen, nya) (Ingen kostnad)
- Hässlehuset (Mötesplatsen) (Ingen kostnad)

Sammanträdesdatum
2023-05-23

Valnämnden

- Knalleland (Valstuga) (Ingen kostnad)
- Norrbyhuset (Mötesplatsen) (Ingen kostnad)
- Sjöbohallen (Ingen kostnad)
- Sjömarkenkyrkans församlingshem (14 tkr inklusive valdagen)
- Stadsbiblioteket (Ingen kostnad)
- Stadshuset receptionen (Observera enbart valdagen) (Ingen kostnad)
- Stora torget, valstuga (Ingen kostnad)
- Södra Älvsborgs sjukhus (Östen Engelbrektssons lokal) (Ingen kostnad)
- Valbuss (ca 100 tkr, inväntar offert)
- Viskafors bibliotek (Ingen kostnad)

§ 24

Dnr VAL 2023-000121.1.3.1

Svar på remiss - Program mot hedersrelaterat våld

Valnämndens beslut

Valnämnden tillstyrker Borås Stads Program mot hedersrelaterat våld.

Sammanfattning av ärendet

Valnämnden är remissinstans i ärendet Borås Stads Program mot hedersrelaterat våld.

Programmet syftar till att öka kunskapen om hedersrelaterat våld bland Borås Stads yrkesverksamma, kunskap som skapar förutsättningar för att identifiera, motverka och åtgärda hedersrelaterat våld. För att uppnå syftet ämnar programmet genomföra utbildningar om hedersrelaterat våld. Vidare ska arbetet vara rättighetsbaserat samt genom förbättrad tillgänglighet nå såväl utsatta som yrkesverksamma.

Med bakgrund i Valnämndens uppdrag att arbeta med genomförandet av valen har nämnden inga synpunkter. Valnämnden tillstyrker Borås Stads Program mot hedersrelaterat våld.

Beslutsunderlag

1. Program mot hedersrelaterat våld

Sammanträdesdatum
2023-05-23

Valnämnden

§ 25

Dnr VAL 2023-000241.4.3.2

Ansökan om bidrag för att främja valdeltagandet i samband med EU-valet 2024.

Valnämndens beslut

Godkänna att Valnämnden ansöker om bidrag i syfte till att främja valdeltagandet i samband med EU-valet 2024.

Protokollsanteckning

Magnus Sjödahl (KD) lämnar en anteckning till protokollet, se bilaga.

Sammanfattning av ärendet

Borås Stads valnämnd har fått möjligheten att ansöka om bidrag för att inför och under EU-valet arbeta med att främja valdeltagandet. EU-valet är den 9 juni 2024 och med en förtidsröstningsperiod 22 maj-8 juni 2024.

EU-valet har ett lägre valdeltagande i jämförelse med allmänna valen. I 2022 års val minskade valdeltagandet på nationell nivå men i Borås blev minskningen större. Denna oroväckande trend är inte bra för demokratin och därav är det i behov av satsningar för att värna/stärka demokratin. EU-valet 2019 hade ett valdeltagande på 53,77 % i Borås, vilket är lägre jämfört med valdeltagandet i de allmänna valen och kräver därför riktade insatser.

Valdeltagandet i valdistrikten i Borås har stora skillnader och det finns flera områden med ett lägre valdeltagande, Hässleholmen, Hulta, Norrby, Sjöbo och Kristineberg.

I EU-valet 2019 var valdeltagandet betydligt lägre i ovan områden:

I syfte att bibehålla det allmänna engagemanget och öka valdeltagandet till Europaparlamentsvalet är det i behov av ett fortsatt arbete med insatser.

Det är viktigt att arbeta för att så många Boråsares vilja som möjligt representeras i valresultatet.

Ett ökat valdeltagande är väsentligt för demokratin, att alla gör sin röst hörd. Det är en hela staden fråga att få folk att gå och rösta. För att nå hela staden behövs anpassade metoder, riktade insatser för att nå ut till utvalda fokusgrupper.

Projektet kommer att fokusera på följande avgränsningar;

Sammanträdesdatum
2023-05-23

Valnämnden

- områden som speglas av lågt valdeltagande
- förstagångsväljare 18 år-23 år samt medborgare som nyligen fått rösträtt.

Riktade insatser för att nå ut till väljare föreslås vara utbildningsinsatser till personal som når ut till målgrupperna, delta på områdesdagar i områden med lågt valdeltagande, skolval och marknadsföringsinsatser. I kampanjmaterialet ska det framgå information om EU:s roll, rösträtt och vikten av att delta i en demokrati genom att rösta. Materialet ska finnas på flera språk exempelvis somaliska, arabiska, engelska och dahri.

Ett ökat valdeltagande kan i många fall innebära en högre legitimitet för den offentliga sektorn och det svenska välfärdssystemet. Det innebär att systemet som helhet blir mer trovärdigt när fler använder sin röst och bestämmer vem eller vilka som ska ha förfogandet över den offentliga sektorn.

Det är i första hand viktigt att ha ett långsiktigt mål, en strävan efter att kontinuerligt arbeta för att informera om val kan vara gynnande i syfte att öka deltagandet i framtida val. Ifall ett långsiktigt arbete genomförs kan medvetenheten och möjligheterna för att rösta öka.

Beslutsunderlag

1. Ansökan, bidrag för att främja valdeltagandet i samband med EU-valet 2024.

Sammanträdesdatum
2023-05-23

Valnämnden

§ 26

Dnr VAL 2023-000281.4.3.0

Omvärldsbevakning riksdagsvalet i Finland 2023-04-02

Valnämndens beslut

Presentationen gällande omvärldsbevakningen riksdagsvalet i Finland läggs till handlingarna.

Sammanfattning av ärendet

Valkansliet har i samband med riksdagsvalet i Finland den 2 april 2023 omvärldsbevakat valet för ett erfarenhetsutbyte inför kommande EU-val. Under en vecka besökte valkansliet förtidsröstningslokaler, vallokaler, finska valkanslier, valförråd samt deltog på mottagningen på valnatten.

Erfarenheterna från studiebesöket redogörs i medskickad PowerPoint. Valkansliet tar med sig flera förbättringar i sitt kommande arbete inför EU-valet som nämnden själva kan påverka. Flera iakttagelser är sådant som Valmyndigheten och riksdagen beslutar i exempelvis gällande valsystemet.

Några förbättringsförslag som Valnämnden kan påverka och förbättra är mottagningsnatten som behöver struktureras för bättre flöden, skylta tillfälliga parkeringar för rörelsehindrade samt valmaterialskit där materialet är samlat i pappåsar och pärmar. Vidare arbetar valkansliet fortsatt med tillgänglighetsfrågor och säkerhet för röstmottagare och väljare.

Valkansliet har noterat att samarbetet med finska föreningen i Borås behöver förbättras så valkansliet kan hänvisa finska väljare till förtidsröstningen i Borås för finska medborgare. Det är av största vikt att denna service fungerar samt utifrån att vi är ett finskt förvaltningsområde.

Beslutsunderlag

1. Powerpoint: Omvärldsbevakning valet i Finland 2023-04-02.

Sammanträdesdatum
2023-05-23

Valnämnden

§ 27

Ajournering

Valnämndens beslut

Ingen ajournering föranleddes.

Sammanträdesdatum
2023-05-23

Valnämnden

§ 28

Övrigt

Valnämndens beslut

Ingen övrig information meddelas.

Sammanträdesdatum
2023-05-23

Valnämnden

§ 29

Nästa sammanträde

Valnämndens beslut

Valnämndens nästa sammanträde är måndagen den 28 augusti kl 18:00 i Kommunstyrelsens stora sessionssal.